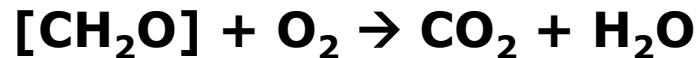

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

Biodegradacja LZO za pomocą mikroorganizmów:

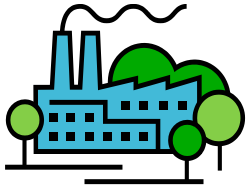
- **bakterie aerobowe** (tlenowe) które przekształcają LZO do ditlenku węgla i wody i mineralizują zawarte w nich heteroatomy:

- **bakterie anaerobowe** (beztlenowe) przekształcają LZO do biogazu (do 75 % metanu):

Proces w temperaturze otoczenia (10-40°C) i ciśnieniu atmosferycznym.

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

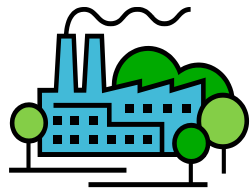
Metody biologiczne

Biologiczne oczyszczanie gazów odlotowych opiera się na dwóch głównych procesach:

- **absorpcja** zanieczyszczeń w wodzie,
- **biologiczny rozkład** pochłoniętych zanieczyszczeń przez mikroorganizmy.

Efekt wspólnego oddziaływania w/w procesów jest taki, że:

- wskutek absorpcji gazy zostają oczyszczone,
- wskutek biologicznego rozkładu zanieczyszczeń zachodzi regeneracja sorbentu.

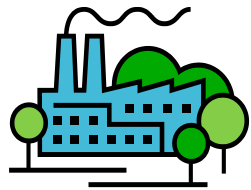

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

Ograniczenia procesu biologicznego oczyszczania gazów:

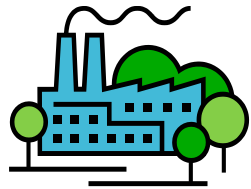
- usuwane z gazów odlotowych zanieczyszczenia muszą być podatne na rozkład biologiczny,
- zanieczyszczenia muszą być rozpuszczalne, choćby tylko słabo, w wodzie stanowiącej środowisko życia mikroorganizmów,
- temperatura oczyszczanych gazów musi się mieścić w zakresie aktywności biologicznej mikroorganizmów (0-55 °C, optimum 37-40°C),
- oczyszczane gazy nie mogą zawierać substancji trujących dla mikroorganizmów, np. związków metali ciężkich czy oparów kwasów.

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

Najbardziej **podatne na biodegradację** są węglowodory alifatyczne, alkohole, estry, czyli związki typowe dla gazów odlotowych z oczyszczalni ścieków, najmniej – wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, chlorowcopochodne węglowodorów i związki nitrowe.

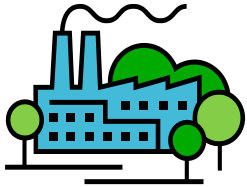

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

Gazy są oczyszczane biologicznie przede wszystkim w takich instalacjach jak:

- **biopłuczki** (płuczki biologiczne, bioskrubery)
- **biofiltry** (filtry biologiczne)

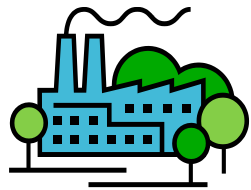
Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

BIOPŁUCZKI

Biopłuczki (bioskrubery)

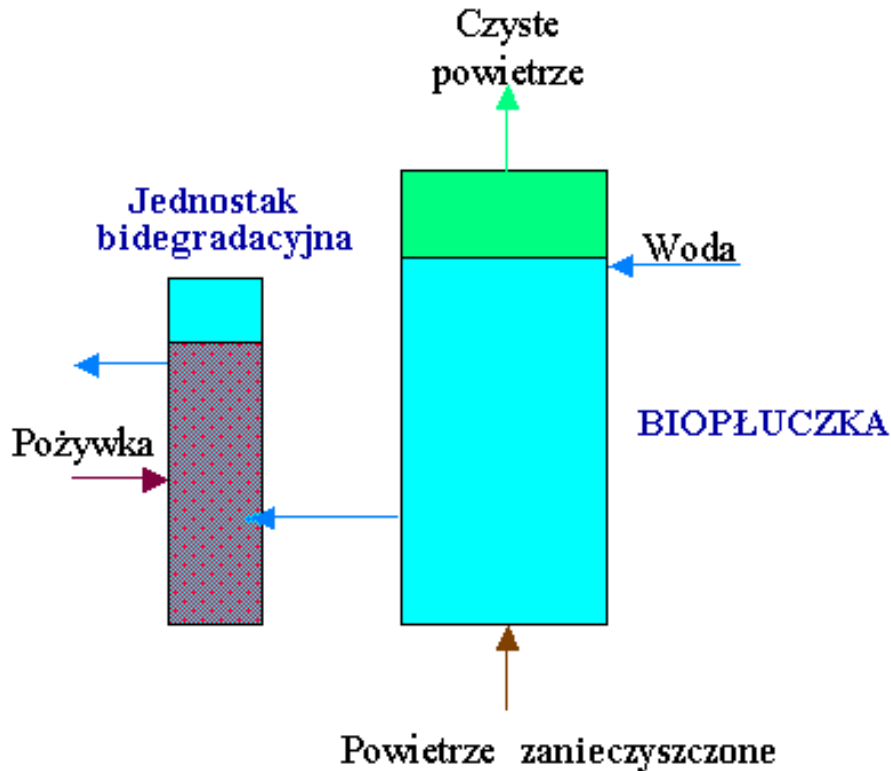
Specyfiką płuczek biologicznych jest to, że medium roboczym jest wodna zawiesina mikroorganizmów tzw. osad czynny. **Osad czynny** jest to żywa, kłaczkowata zawiesina złożona głównie z bakterii heterotroficznych. **Bakterie heterotroficzne** – mikroorganizmy, które korzystają z uprzednio zsyntetyzowanych związków organicznych jako źródła węgla.

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

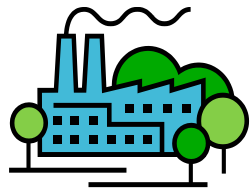
BIOPŁUCZKI (BIOSKRUBERY)

Absorber – absorpcja zanieczyszczeń w wodzie, wymiana masy pomiędzy zanieczyszczonym gazem a absorbentem

Jednostka biodegradacyjna – komora osadu czynnego - regeneracja wody

Proces absorpcji i biodegradacji rozdzielone

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

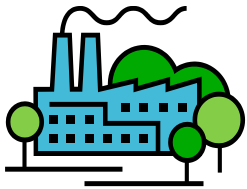
Metody biologiczne

BIOPŁUCZKI

Absorpcja i regeneracja zanieczyszczeń w jednym aparacie

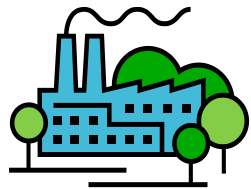

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

BIOFILTRY

Głównym elementem filtra biologicznego jest warstwa materiału filtracyjnego (porowatego wypełnienia), który zasiedlony jest przez mikroorganizmy tlenowe. Zanieczyszczenia absorbowane w cieczy dyfundują do **błony biologicznej** (biofilmu na powierzchni wypełnienia), gdzie ulegają biodegradacji zachodzącej poprzez utlenianie.

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

BIOFILTRY

Wypełnienia biofiltrów:

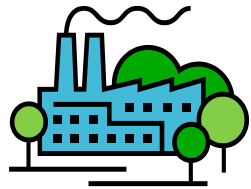
torf, kora drzew liściastych, liście, wrzos, chrust, wióry drzewne lub mieszaniny tych materiałów,

żużel wulkaniczny, polistyren piankowy, kruszywo ceramiczne, kulki szklane i polistyrenowe.

Warunki procesu:

Przepływ gazu: od 50 do 300 m³/m³ reaktora/h, a czas zatrzymania gazu w urządzeniu jest w zakresie 10 - 70 s, przy stężeniach zanieczyszczeń wynoszących od kilku mg do kilku g w m³ gazu

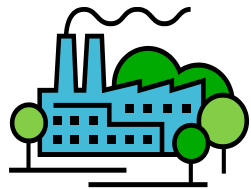

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

BIOFILTRY

Dobry materiał filtracyjny powinien mieć:

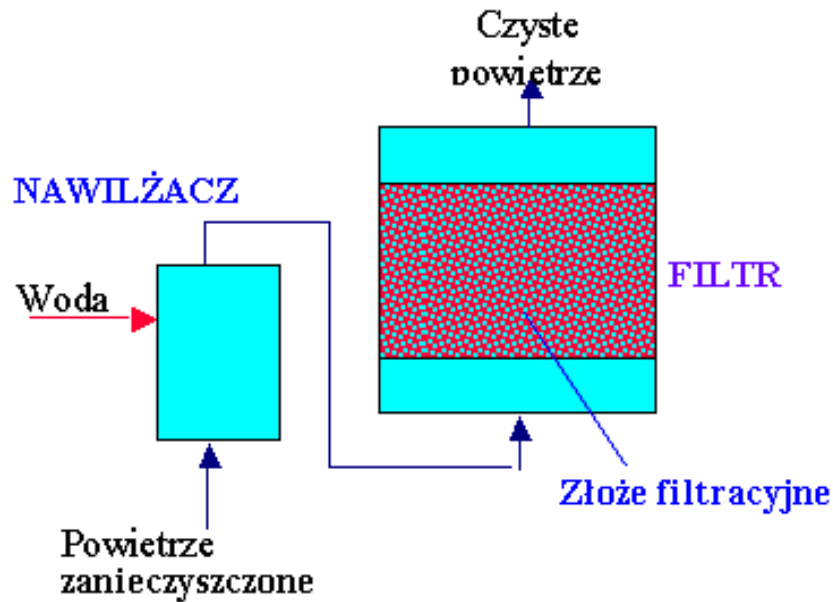
- dużą porowatość,
- dużą powierzchnię właściwą,
- małe opory przepływu gazu,
- dużą zdolność zatrzymywania wody,
- niskie koszty pozyskania,
- dużą gęstość zasiedlenia mikroorganizmami,
- dużą trwałość,
- niewielkie wymagania pielęgnacyjne.

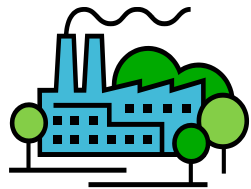
Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

BIOFILTRY

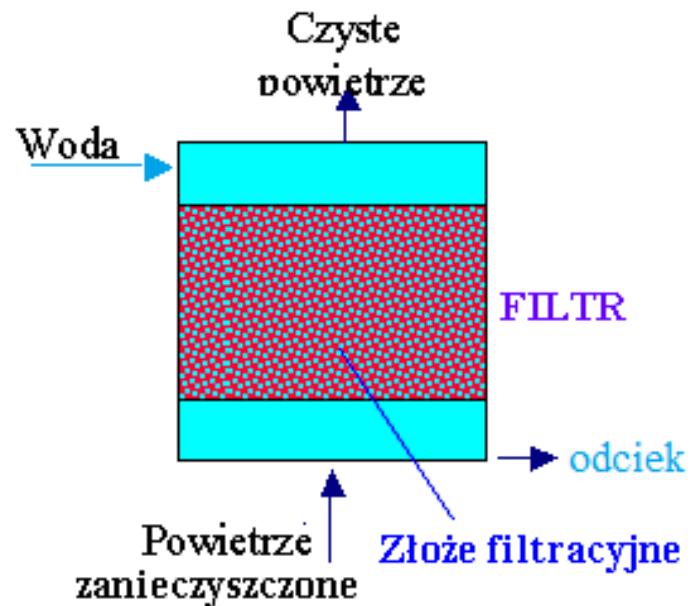
Absorpcja i regeneracja zanieczyszczeń w jednym aparacie

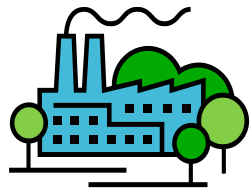
Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

BIOFILTRY

Absorpcja i regeneracja zanieczyszczeń w jednym aparacie

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

Metody biologiczne

BIOFILTRY

Warunek aktywności złoża:

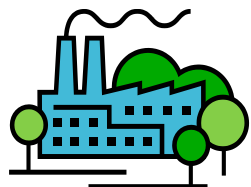
odpowiednia wilgotność wypełnienia - od 40 do 70% maksymalnej pojemności wodnej

Dezaktywacja złoża:

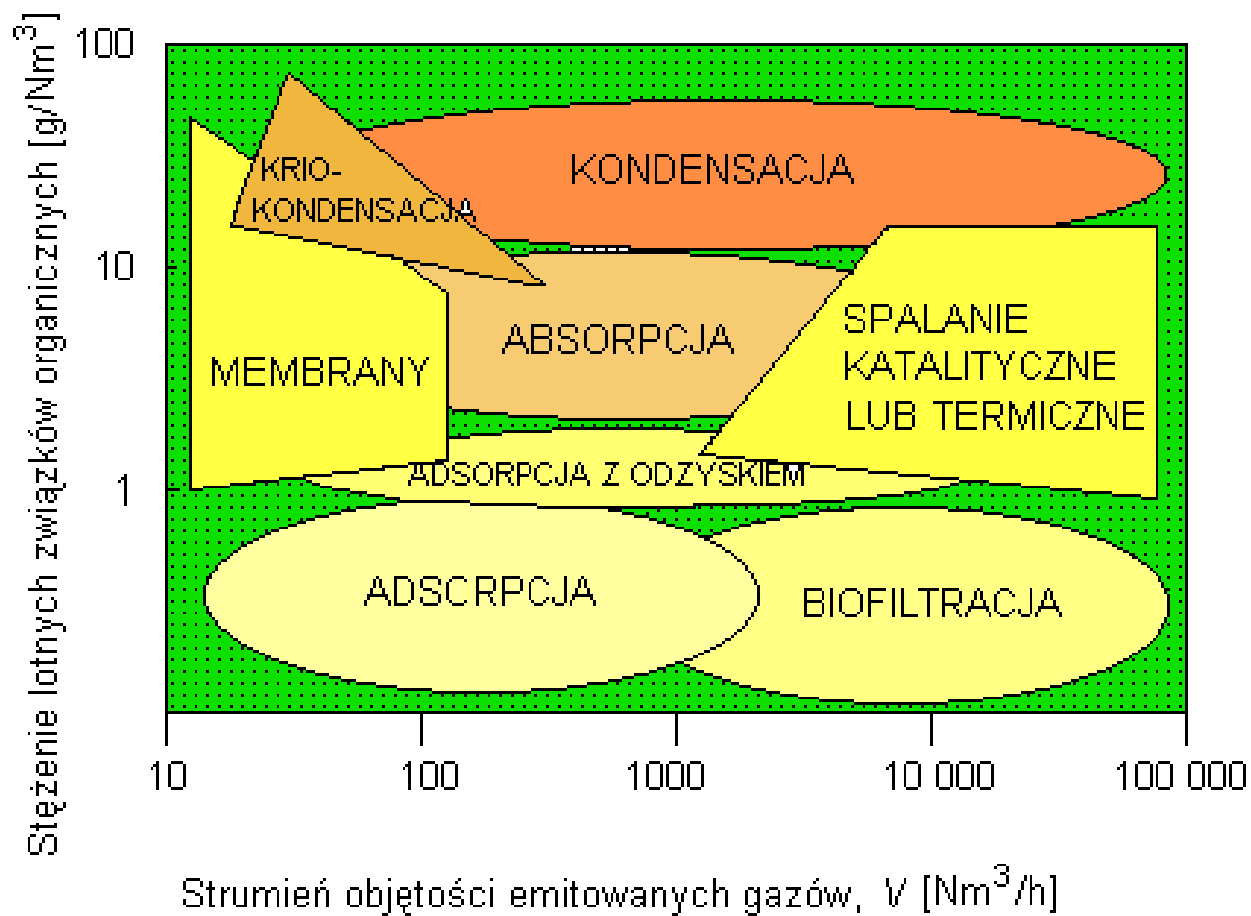
- nagromadzenie związków nieorganicznych, między innymi chlorków, azotynów i azotanów
- zmiana odczynu materiału wypełniającego

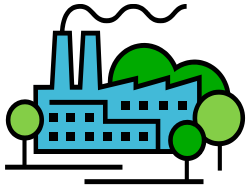
Zalety

- zużyte złożo biologiczne nie stanowi wtórnego zanieczyszczenia środowiska
- niskie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne.
- stopień konwersji nawet ok. 95% przy niskich stężeniach zanieczyszczeń (rzędu ppm).

Oczyszczanie gazów odlotowych z LZO

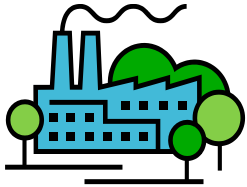

Bilans wody

Pod pojęciem **ochrony wód** rozumie się zespół środków technicznych, ekonomicznych i administracyjnych, mających na celu ochronę wód powierzchniowych, podziemnych, wód kontynentalnych, śródlądowych i morskich przed zanieczyszczeniem. Ochrona wód jest częścią problemu ochrony środowiska.

1810 – wynaleziono płuczkę ustępową

1815 – ścieki bez oczyszczania do Tamizy

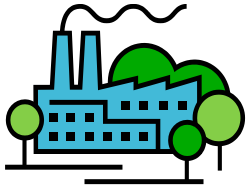
1855 – Faraday udokumentował ogromne zanieczyszczenie Tamizy

1883 – odkrycia Pasteura

1891 – pierwsze oczyszczalnie ścieków - złoża biologiczne

1933 – 2/3 miast amerykańskich oczyszcza ścieki biologicznie

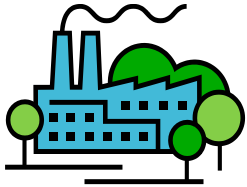
1965 – usuwanie związków azotu i fosforu (związki biogenne).

Bilans wody

Ilości wody zużywane w przemyśle chemicznym:

- do wyprodukowania 1t amoniaku potrzeba 200 t wody
- 1t papieru – 700t
- 1t włókien syntetycznych – 1000t
- 1t kauczuku syntetycznego – 1000t
- 1t suchej masy roślinnej – 500t
- 1kg streptomycyny – 2t

Bilans wody

Woda w przyrodzie

Wody pokrywają 71% powierzchni naszego globu.

Woda na Ziemi

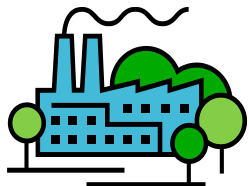
Wody słone – 98%

Wody słodkie 2%

    w postaci lodu 97%

    w postaci ciekłej 2%

    w postaci pary 1%

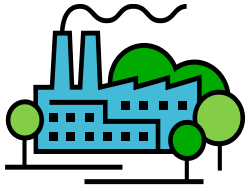
Bilans wody

Czystość wody:

a) **wskaźniki fizyczne** - temperatura, barwa, zapach, mętność, smak;

b) **wskaźniki chemiczne** - odczyn pH, utlenialność, BZT5 - biochemiczne pięciodobowe zużycie tlenu, chemiczne zużycie tlenu, twardość, zasadowość oraz zawartości: związków azotu, chlorków, siarczanów, żelaza, manganu, fluoru, gazów rozpuszczonych w wodzie, pierwiastków śladowych, substancji trujących oraz sucha pozostałość i strata po prażeniu;

c) **wskaźniki biologiczne** - zawartość bakterii w objętości próbki wody.

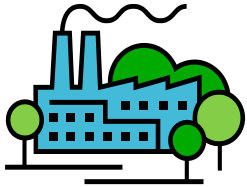

Klasyfikacja wód powierzchniowych

27 listopada 2002r. Rozporządzenie ministra środowiska.

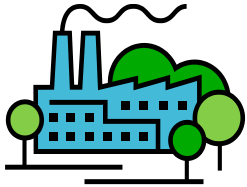
„Ustala się trzy kategorie jakości wody:

- 1) **kategoria A1** - woda wymagająca prostego uzdatniania fizycznego, w szczególności filtracji oraz dezynfekcji;
- 2) **kategoria A2** - woda wymagająca typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnego, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, dezynfekcji (chlorowania końcowego)
- 3) **kategoria A3** - woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, adsorpcji na węglu aktywnym, dezynfekcji (ozonowania i chlorowania końcowego).”

Zanieczyszczenia wód

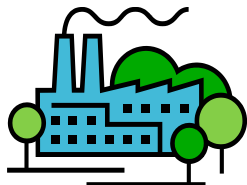
Zanieczyszczeniami wód nazywamy wszelkie substancje chemiczne oraz mikroorganizmy, które występują w wodach naturalnych, nie będąc ich naturalnymi składnikami lub będąc nimi - występują w zwiększonych ilościach.

Zanieczyszczenia wód

Rozróżnia się następujące rodzaje zanieczyszczeń wód naturalnych:

- **fizyczne**
- **chemiczne**
- **bakteriologiczne**
- **termiczne**
- **substancjami radioaktywnymi**

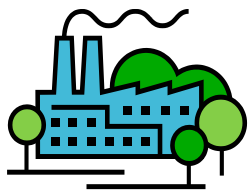

Ocena stopnia zanieczyszczeń

Główne zanieczyszczenia chemiczne i ich źródła

Główne zanieczyszczenia chemiczne wód	Źródła chemiczne zanieczyszczeń
detergenty	gospodarstwa domowe, pralnie, myjnie, przemysł papierniczy, farbiarski, gumowy, szklarski, tekstylny, budownictwo
środki ochrony roślin - pestycydy, nawozy sztuczne (azotany, fosforny)	przemysł chemiczny, rolnictwo i leśnictwo
fenole	przemysł chemiczny, spożywczy, ścieki komunalne, rafinerie, koksownie, gazownie, garbiarnie
związki metali ciężkich (Hg, Pb, Cd, Cr, Mn, Cu, Fe,)	transport samochodowy, ścieki przemysłowe, garbiarnie, metalurgia, górnictwo, hutnictwo
węglowodory aromatyczne	petrochemia, przemysł chemiczny
cyjanki	galwanizernia
benzyna, nafta, olej, ropa naftowa, smary	przemysł chemiczny, komunikacja, transport samochodowy i wodny, awarie i katastrofy tankowców, platform wiertniczych, przemysł paliwo-energetyczny

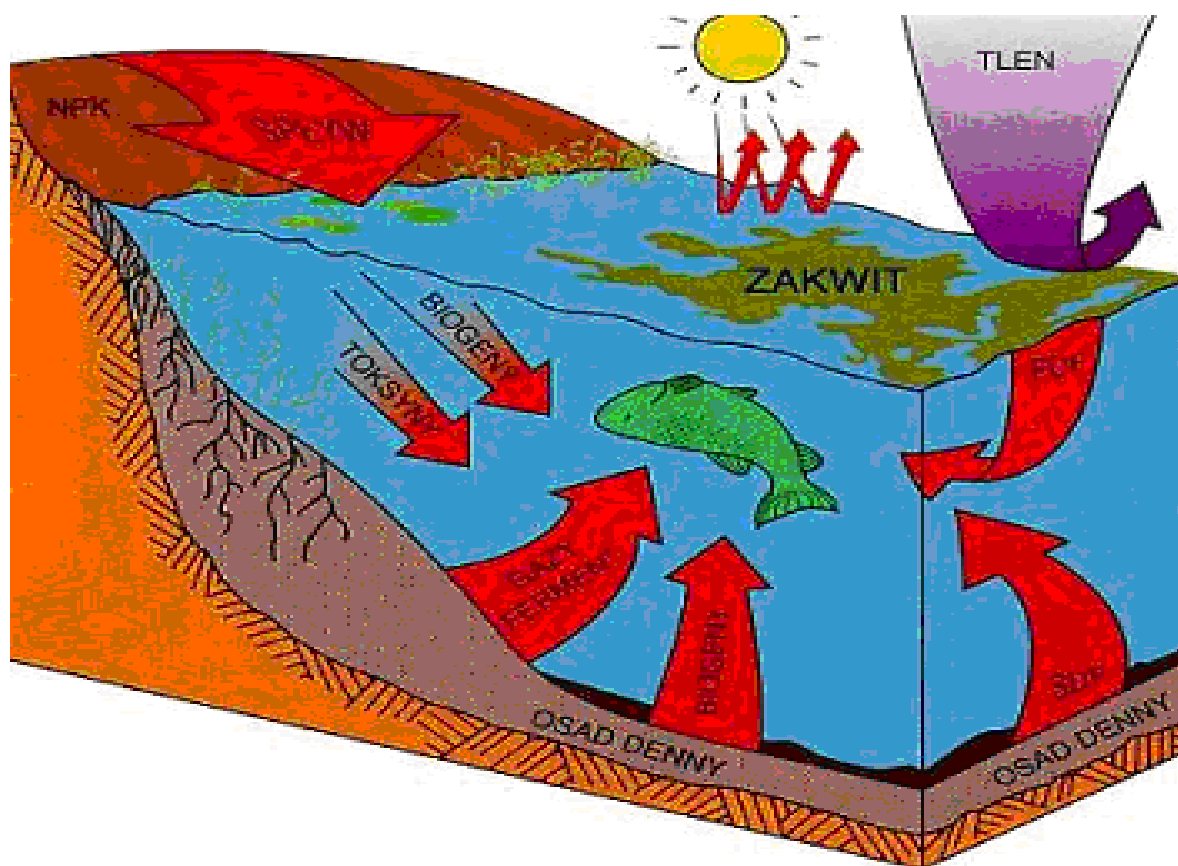

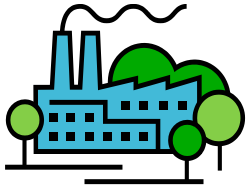

Skutki zanieczyszczenia wód

Wszelkie zanieczyszczenia wód powodują

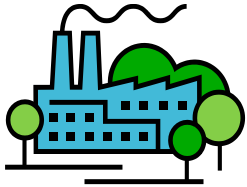
- Choroby organizmów roślinnych i zwierzęcych
- Śmierć organizmów żywych
- Eutrofizację jezior

POWSTAWANIE ŚCIEKÓW

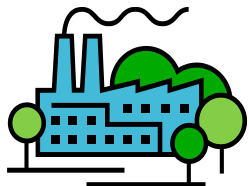
Ścieki to mieszanina zużytej wody oraz różnego rodzaju substancji płynnych, stałych, gazowych, radioaktywnych oraz ciepła usuwanych z terenów miast i zakładów przemysłowych. Ścieki w ogólnej swej masie zawierają przede wszystkim wodę, której ilość dochodzi nawet do 99,9%. Same więc zanieczyszczenia stanowią w istocie niewielki procent ścieków.

ŚCIEKI

W zależności od pochodzenia rozróżnia się ścieki:

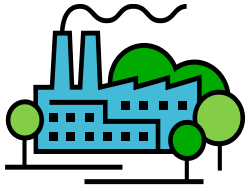
- miejskie i bytowo-gospodarcze
- rolnicze
- przemysłowe:
  - a) ścieki technologiczne (podprocesowe)
  - b) wody chłodnicze
  - c) ścieki kopalniane (wody dołowe najczęściej silnie zasolone do 150g NaCl /litr)

Oczyszczanie ścieków

Oczyszczanie ścieków - jest to usuwanie ze ścieków zawartych w nich zanieczyszczeń w celu zminimalizowania ich szkodliwego oddziaływania na wody powierzchniowe lub grunty.

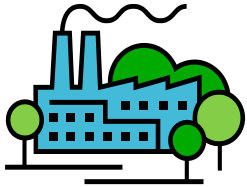
Zespół urządzeń i obiektów służących do oczyszczania ścieków nosi nazwę **oczyszczalni ścieków**.

Oczyszczanie ścieków

Stosuje się cztery stopnie oczyszczania ścieków:

- I. Oczyszczanie mechaniczne i chemiczne (kraty, piaskowniki, osadniki wstępne, odolejanie, koagulacja, zobojętnianie) - <30% ubytku BZT₅**
- II. Oczyszczanie biologiczne (złoża biologiczne, komory osadu czynnego) – 85-93% ubytku BZT₅**
- III. Usuwanie związków biogennych (azotu i fosforu) – 92-95% ubytku BZT₅**
- IV. Proces odnowy wody**
- V. Przeróbka i unieszkodliwianie osadów ściekowych**

Oczyszczanie ścieków – I stopień

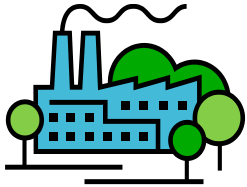
Mechaniczne

1. Wydzielanie ciał stałych (kraty, sita)

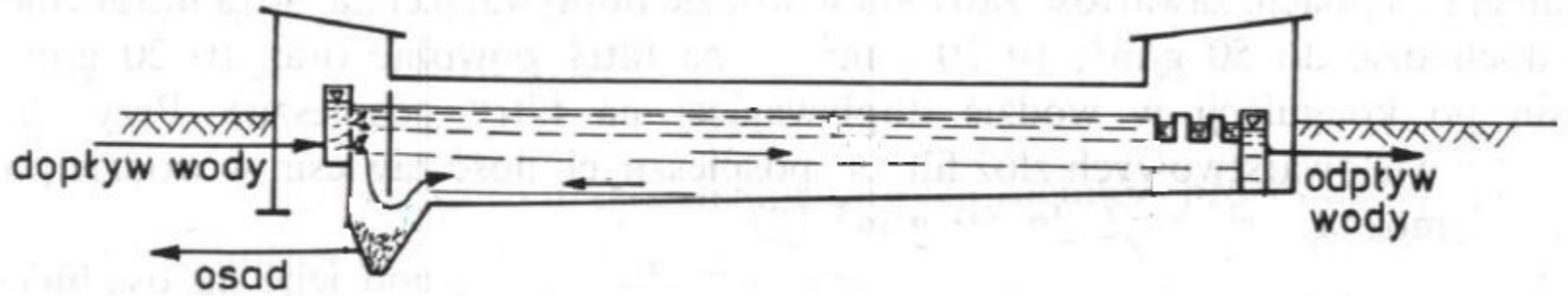
2. Usuwanie zawiesin opadających

-piaskowniki

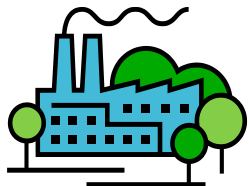
-osadniki wstępne

Oczyszczanie ścieków – I stopień Mechaniczne

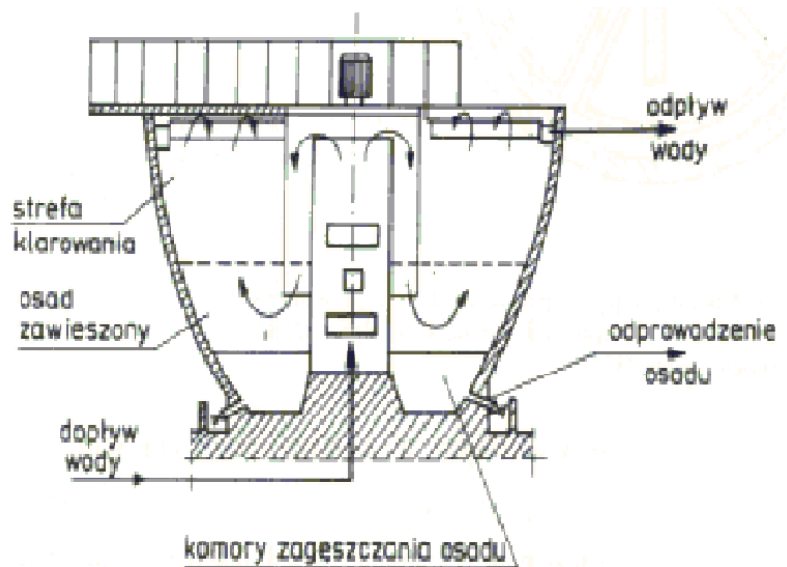
Schemat osadnika wstępnego o przepływie poziomym

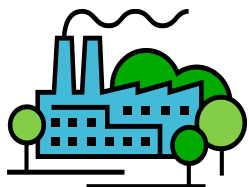
Oczyszczanie ścieków – I stopień

Mechaniczne

Osadnik wstępny o przepływie pionowym

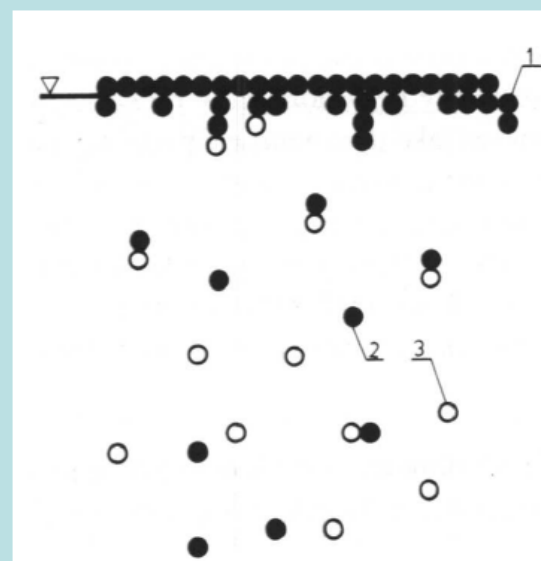
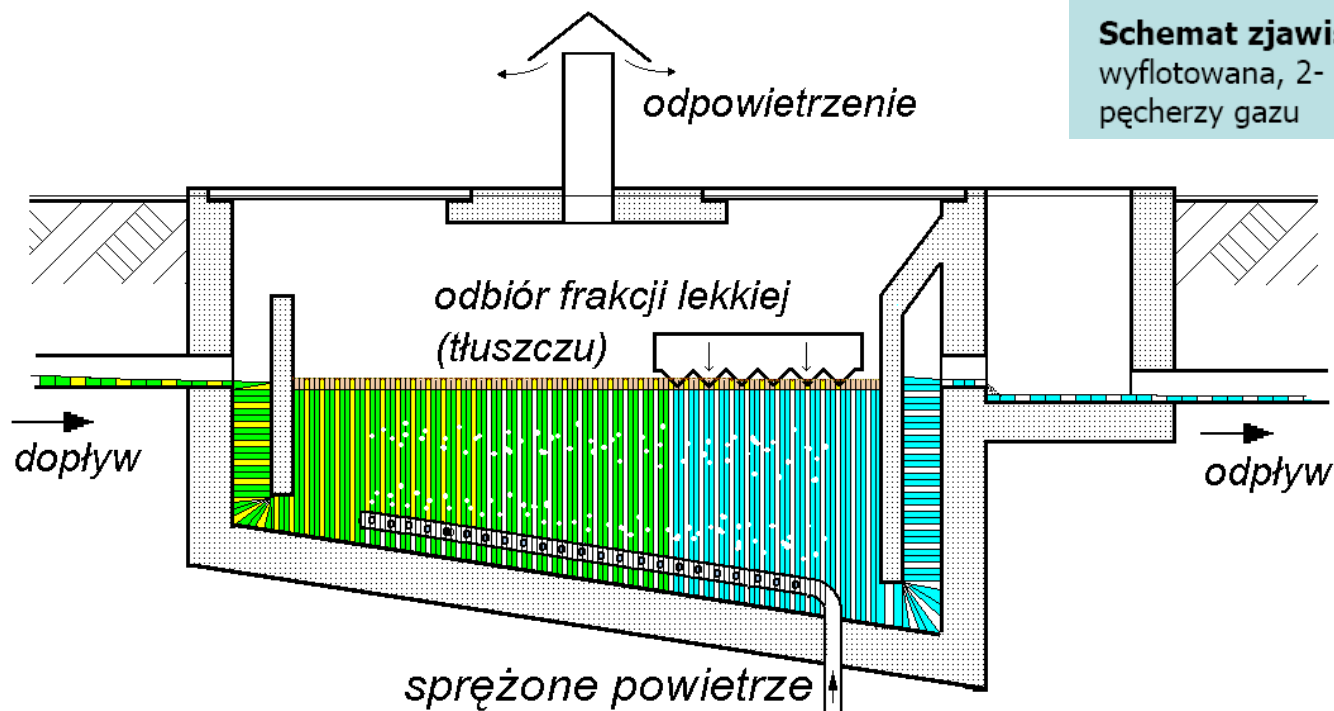

Oczyszczanie ścieków I stopień Mechaniczne

3. Odtłuszczenie ścieków

Schemat zjawiska flotacji: 1- frakcja wyflotowana, 2- zawiesina hydrofobowa, 3- pęcherzy gazu